

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

1. Tên học phần: **Ngữ âm học tiếng Việt**

(*Vietnamese Phonetics*)

- Mã số học phần: SG 294
- Số tín chỉ học phần: **02**
- Số tiết học phần: 30 tiết lý thuyết, 60 tiết tự học.

2. Đơn vị phụ trách học phần:

- Bộ môn: Sư phạm Ngữ văn
- Khoa: Khoa Sư phạm

3. Điều kiện

- Điều kiện tiên quyết: Không
- Điều kiện song hành: Không

4. Mục tiêu của học phần

Mục tiêu	Nội dung mục tiêu	CDR CTĐT
4.1	Trang bị cho sinh viên ngành Sư phạm Ngữ Văn những kiến thức lý thuyết cơ bản và chuyên sâu về Ngữ âm học như: Khái quát về Ngữ âm học; Âm tiết và sự biến hóa ngữ âm; Âm tố và sự phân loại âm tố; Âm vị với biến thể và nét khu biệt của âm vị; Hệ thống âm vị tiếng Việt; Hệ thống chữ viết và chính tả tiếng Việt.	2.1.3.b
4.2	Trang bị cho sinh viên kỹ năng phân tích được các đơn vị ngữ âm để ghi ký hiệu ngữ âm của tiếng Việt; lí giải được những đặc điểm, quy luật của ngôn ngữ qua ngữ âm; phân tích tác dụng của các đơn vị ngữ âm trong các tác phẩm văn chương.	2.2.1.a
4.3	Sinh viên phát triển năng lực sử dụng tiếng Việt thành thạo và chuẩn mực để nâng cao kỹ năng thuyết trình, tranh luận, thuyết phục; nâng cao kỹ năng làm việc độc lập và hợp tác; phát triển năng lực phân tích, tổng hợp, đánh giá, so sánh; hình thành tư duy phản biện.	2.2.2.b
4.4	Hình thành cho sinh viên khả năng nhận thức được sự giàu đẹp của tiếng Việt và tầm quan trọng của ngôn ngữ trong giao tiếp; chủ động học tập, trau dồi năng lực sử dụng ngôn ngữ nói chung, tiếng Việt nói riêng chính xác và sáng tạo; nâng cao lòng yêu quý, trân trọng và góp phần giữ gìn bản sắc của tiếng nói dân tộc. Ngoài ra, học phần giúp người học nâng cao tinh thần hợp tác và nghiêm túc trong học tập, nghiên cứu, bồi dưỡng chuyên môn– nghiệp vụ.	2.3.a 2.3.b

5. Chuẩn đầu ra của học phần

CĐR HP	Nội dung chuẩn đầu ra	Mục tiêu	CĐR CTĐT
	Kiến thức		
CO1	Trình bày được những vấn đề khái quát về Ngữ âm học (những khái niệm cơ bản, đối tượng, vị trí, cơ sở nghiên cứu của Ngữ âm).	4.1	2.1.3.b
CO2	Diễn giải và phân tích được những vấn đề liên quan đến âm tiết và sự biến hóa ngữ âm; âm tố và sự phân loại âm tố; âm vị với biến thể và nét khu biệt của âm vị.	4.1	2.1.3.b
CO3	Phân tích được hệ thống âm vị tiếng Việt và cơ sở tạo nên hệ thống chữ viết, chính tả tiếng Việt.	4.1	2.1.3.b
	Kỹ năng		
CO4	Rèn luyện cho sinh viên khả năng phân tích được các đơn vị ngữ âm để ghi ký hiệu ngữ âm của tiếng Việt; diễn giải được những vấn đề lý thú trong việc sử dụng hệ thống âm thanh của ngôn từ; lý giải được những đặc điểm, quy luật của ngôn ngữ qua ngữ âm; phân tích tác dụng của các đơn vị ngữ âm trong các tác phẩm văn chương.	4.2	2.2.1.a
CO5	Nâng cao kỹ năng thuyết trình, làm việc độc lập và hợp tác; phát triển năng lực phân tích, tổng hợp, đánh giá, so sánh; hình thành tư duy phản biện và sáng tạo; rèn luyện tư duy khoa học trong học tập, nghiên cứu.	4.3	2.2.2.b
	Thái độ/Mức độ tự chủ và trách nhiệm		
CO6	Nhận thức được sự giàu đẹp của tiếng Việt và tầm quan trọng của ngôn ngữ trong giao tiếp; chủ động học tập, trau dồi năng lực sử dụng ngôn ngữ nói chung, tiếng Việt nói riêng một cách chính xác và sáng tạo; bồi dưỡng lòng yêu quý, trân trọng và góp phần giữ gìn bản sắc của tiếng nói dân tộc. Từ đó, người học nâng cao tinh thần hợp tác và nghiêm túc trong học tập, nghiên cứu, bồi dưỡng chuyên môn– nghiệp vụ.	4.4	2.3.a 2.3.b

6. Mô tả tóm tắt nội dung học phần

Học phần được thiết kế thành 6 chương. Chương 1 mang tính dẫn luận, trình bày những kiến thức nền tảng của Ngữ âm học: Khái niệm cơ bản, đối tượng, vị trí, cơ sở nghiên cứu của Ngữ âm học. Chương 2 trình bày lý thuyết cơ bản về Âm tiết (khái niệm, cấu tạo, đặc điểm, phân loại) và sự biến hóa ngữ âm. Chương 3 trình bày một số vấn đề về Âm tố và sự phân loại âm tố (về mặt cấu âm và âm học). Chương 4 trình bày các vấn đề về Âm vị như: khái niệm âm vị, biến thể âm vị và nét khu biệt. Chương 5 trình bày lý thuyết về Hệ thống âm vị tiếng Việt với các bộ phận: hệ thống âm đầu, hệ thống âm đệm, hệ thống âm chính, hệ thống âm cuối và hệ thống thanh điệu. Qua đó, người học có thể vận dụng kiến thức vào việc ghi ký hiệu ngữ âm của tiếng Việt. Cuối cùng, chương

6 trình bày những lý thuyết nền tảng về cơ sở tạo nên Hệ thống chữ viết và chính tả tiếng Việt; hiện trạng sử dụng và phát âm tiếng Việt ở các vùng miền địa phương.

7. Cấu trúc nội dung học phần:

7.1. Lý thuyết

	Nội dung	Số tiết	CĐR HP
Chương 1.	Khái quát về Ngữ âm học	3	
1.1.	Khái quát về Ngữ âm học và Âm vị học	1	CO1,CO4,CO5, CO6
1.2.	Vị trí của Ngữ âm học	1/2	CO1,CO4,CO5, CO6
1.3.	Cơ sở của Ngữ âm học	1	CO1,CO4,CO5, CO6
1.4.	Các đặc trưng Ngữ âm	1/2	CO1,CO4,CO5, CO6
Chương 2.	Âm tiết và sự biến hóa ngữ âm	3	
2.1.	Khái niệm âm tiết	1	CO2,CO4,CO5, CO6
2.2.	Sự biến hóa ngữ âm.	2	CO2,CO4,CO5, CO6
Chương 3	Âm tố và sự phân loại âm tố	5	
3.1.	Khái niệm âm tố	2	CO2,CO4,CO5, CO6
3.2.	Phân loại âm tố	3	CO2,CO4,CO5, CO6
Chương 4	Âm vị - Biến thể và nét khu biệt	5	
4.1.	Khái niệm âm vị	1	CO2,CO4,CO5, CO6
4.2.	Biến thể của âm vị	2	CO2,CO4,CO5, CO6
4.3	Nét khu biệt âm vị và sự đối lập âm vị	2	CO2,CO4,CO5, CO6
Chương 5	Hệ thống âm vị tiếng Việt	10	
5.1	Hệ thống âm đầu	2	CO3,CO4,CO5, CO6
5.2	Hệ thống âm đệm	2	CO3,CO4,CO5, CO6
5.3	Hệ thống âm chính	5	CO3,CO4,CO5, CO6
5.4	Hệ thống âm cuối	1	CO3,CO4,CO5, CO6
5.5	Hệ thống thanh điệu		CO3,CO4,CO5, CO6

	Nội dung	Số tiết	CDR HP
Chương 6	Hệ thống chữ viết và chính tả tiếng Việt	4	CO3,CO4,CO5, CO6
6.1	Hệ thống chữ viết tiếng Việt	1	CO3,CO4,CO5, CO6
6.2	Chính tả tiếng Việt	3	CO3,CO4,CO5, CO6

7.2. Thực hành: không

8. Phương pháp giảng dạy

- Phương pháp thuyết giảng,
- Phương pháp hỏi- đáp,
- Phương pháp nêu vấn đề, thảo luận

9. Nhiệm vụ của sinh viên

Sinh viên phải thực hiện các nhiệm vụ sau:

- Đọc giáo trình, bài giảng, trả lời các câu hỏi hướng dẫn ôn tập trong bài giảng.
- Tham dự tối thiểu 80% số tiết học lý thuyết trên lớp
- Thực hiện đầy đủ các bài tập nhóm/ bài tập và được đánh giá kết quả thực hiện.
- Tham dự kiểm tra giữa học kỳ.
- Tham dự thi kết thúc học phần.
- Chủ động tổ chức thực hiện giờ tự học và chuẩn bị bài ở nhà

10. Đánh giá kết quả học tập của sinh viên

10.1. Cách đánh giá

Sinh viên được đánh giá tích lũy học phần như sau:

TT	Điểm thành phần	Quy định	Trọng số	Mục tiêu
1	Điểm chuyên cần	Tham dự 80% số tiết học/tổng số tiết	10%	CO1 đến CO6
2	- Điểm kiểm tra giữa kỳ/ Điểm bài tập cá nhân-nhóm	- Kiểm tra viết/ bài tập cá nhân-nhóm.	30%– 40%	CO2, CO3, CO4, CO5,CO6
3	Điểm thi kết thúc học phần	- Thi tự luận (60 phút) - Tham dự đủ 80% tiết lý thuyết - Bắt buộc dự thi	50%– 60%	CO2, CO3, CO4, CO5,CO6

10.2. Cách tính điểm

- Điểm đánh giá thành phần và điểm thi kết thúc học phần được chấm theo thang điểm 10 (từ 0 đến 10), làm tròn đến một chữ số thập phân.
- Điểm học phần là tổng điểm của tất cả các điểm đánh giá thành phần của học phần nhân với trọng số tương ứng. Điểm học phần theo thang điểm 10 làm tròn đến một chữ số thập phân, sau đó được quy đổi sang điểm chữ và điểm số theo thang điểm 4 theo quy định về công tác học vụ của Trường.

11. Tài liệu học tập

STT	Thông tin về tài liệu	Số đăng ký cá biệt
[1]	<i>Ngữ âm học tiếng Việt hiện đại</i> , Nguyễn Thị Hai, NXB Thanh niên, 2017	MON.064833
[2]	<i>Giáo trình lịch sử ngữ âm tiếng Việt - Sơ thảo</i> , Nguyễn Tài Cẩn, Nxb Giáo Dục, 1997.	SP.015532; SP.015533 MOL.011591; MOL.011589; MON.104098; DIG.002258
[3]	<i>Tiếng Việt - Máy vấn đề về ngữ âm ngữ pháp ngữ nghĩa</i> , Cao Xuân Hạo, Hà Nội, NXB Giáo dục, 2003.	MOL.045466; MOL.045463 MOL.045460; MON.024955 MON.024958
[4]	<i>Tiếng Việt - đại cương - ngữ âm</i> , Mai Thị Kiều Phương, NXBKhoa học xã hội, 2008.	SP.020469; SP.020470; SP.020472; MOL.057032 MON.032527; MON.036542
[5]	<i>Ngữ âm tiếng Việt</i> , Đoàn Thiện Thuật, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 1999.	SP.005748; SP.014887; SP.014888; MOL.010172; MOL.010174

12. Hướng dẫn sinh viên tự học

Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
Chương 1: Khái quát về Ngữ âm học 1.1. Khái quát về Ngữ âm học và Âm vị học 1.2. Vị trí của Ngữ âm học 1.3. Cơ sở của ngữ âm	2	- Nghiên cứu tài liệu [1], [2], [5] về nội dung Khái quát về Ngữ âm học. - Về nhà: Nghiên cứu tài liệu [3], [4].
1.4. Các đặc trưng ngữ âm - Bài tập ôn tập Chương 1 Chương 2: Âm tiết và sự biến hóa ngữ âm 2.1. Khái niệm âm tiết	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục đọc tài liệu [1] [2], [5] về nội dung Khái quát về Ngữ âm học. - Nghiên cứu tài liệu [3] và Phần 1, Chương 1, Chương 2, Chương 3 của Phần 2 của tài liệu [4]
2.2. Sự biến hóa ngữ âm - Bài tập ôn tập Chương 2	2	- Chuẩn bị bài: đọc tài liệu [1] và [5] về nội dung Âm tiết và sự biến hóa ngữ âm. - Về nhà: Nghiên cứu Chương 1 và Chương 2, tài liệu [1]; đọc thêm tài liệu [2], [3]
Chương 3: Âm tố và sự phân loại âm tố 3.1. Khái niệm âm tố	2	- Chuẩn bị bài: đọc Phần 1 Chương 1 tài liệu [1] và tài liệu [5] về nội dung Âm tố và sự phân loại âm tố . - Về nhà: Nghiên cứu tài liệu [3], [4]

Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
3.2. Phân loại âm tố Bài tập	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục đọc Chương 1 tài liệu [1] và tài liệu [5] về nội dung Âm tố và sự phân loại âm tố. - Về nhà: Nghiên cứu tài liệu [3], [4].
Bài tập ôn tập Chương 3 Chương 4: Âm vị- Biến thể và nét khu biệt 4.1. Khái niệm âm vị	2	- Chuẩn bị bài: ôn tập Chương 3 và nghiên cứu nội dung về Âm vị- Biến thể và nét khu biệt trong tài liệu [1],[3] - Về nhà: trả lời các câu hỏi trang 145, 146 của tài liệu [5].
4.2. Biến thể của âm vị Bài tập 4.3. Nét khu biệt âm vị và sự đối lập âm vị	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục nghiên cứu nội dung về Âm vị- Biến thể và nét khu biệt trong tài liệu [1],[5] - Nghiên cứu thêm tài liệu [3], [4].
4.4. Phiên âm ngữ âm học - Bài tập ôn tập Chương 4 - Làm bài kiểm tra giữa kỳ	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục nghiên cứu nội dung về Âm vị- Biến thể và nét khu biệt trong tài liệu [1],[5]; phần 1.4 của tài liệu [6]. - Ôn tập để kiểm tra giữa kỳ.
Chương 5: Hệ thống âm vị tiếng Việt 5.1. Hệ thống âm đầu	2	- Chuẩn bị bài: nghiên cứu tài liệu [1] và [2] về nội dung Hệ thống âm vị tiếng Việt. - Về nhà: - Nghiên cứu Phần 1.4- tài liệu [5] và tài liệu [4].
5.2. Hệ thống âm đệm	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục nghiên cứu tài liệu [1] và [5] về nội dung Hệ thống âm vị tiếng Việt đã học và Chương 3- tài liệu [4]. - Về nhà: tự ôn tập các nội dung Chương 5 đã học và nghiên cứu Phần 2- tài liệu [1].
5.3. Hệ thống âm chính	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục nghiên cứu tài liệu [1] và [2] về nội dung Hệ thống âm vị tiếng Việt đã học và Chương 3- tài liệu [4], Chương 4- tài liệu [5]. -Về nhà: tự ôn tập các nội dung Chương 5 đã học.

Nội dung	Lý thuyết (tiết)	Nhiệm vụ của sinh viên
5.3. Hệ thống âm chính (tiếp theo)	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục nghiên cứu tài liệu [1] và [2] về nội dung Hệ thống âm vị tiếng Việt đã học. -Về nhà: tự ôn tập các nội dung Chương 5 đã học.
5.3. Hệ thống âm chính (tiếp theo) 5.4. Hệ thống âm cuối 5.5. Hệ thống thanh điệu Bài tập ôn tập Chương 5	2	- Chuẩn bị bài: tiếp tục nghiên cứu tài liệu [1] và [2] về nội dung Hệ thống âm vị tiếng Việt đã học. -Về nhà: tự ôn tập các nội dung Chương 5 đã học.
Chương 6: Hệ thống chữ viết và chính tả tiếng Việt 6.1. Hệ thống chữ viết tiếng Việt	2	- Chuẩn bị bài: nghiên cứu Chương 6- tài liệu [5]; tài liệu [2] về nội dung bài học Chương 6. - Về nhà: tự nghiên cứu Phần 4- tài liệu [4], Phần 3- tài liệu [1]
6.2. Chính tả tiếng Việt - Bài tập ôn tập Chương 5 và Chương 6 Ôn tập thi cuối kỳ.	2	- Chuẩn bị bài: nghiên cứu Chương 6- tài liệu [5]; tài liệu [2] về nội dung bài học Chương 6. - Về nhà: Tổng ôn tất cả các chương. Ôn tập thi cuối kỳ.

Cần Thơ, ngày 06 tháng 9 năm 2024

TL. HIỆU TRƯỞNG
TRƯỜNG KHOA

TRƯỜNG
ĐẠI HỌC
CẦN THƠ

Huỳnh Anh Huy

TRƯỞNG BỘ MÔN

Nguyễn Thị Hồng Hạnh